ԱՐՇԱԼՈՅՍ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՉՈՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ · ԶՄԻՒՌՆԻԱ ՇԱԲԱԹ 22 ԱՊՐԻԼԻ 1844 · ԹԻՒ 187

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կոստանդնուպօլիս, 19 Ապրիլի:

Կիրակի օրը Բարձրապատիւ Եպարքոսին նախագահութեամբը ժողով մը եղաւ Բարձրագոյն Դուռը, ուրտեղ ներկայ էին տէրութեան բոլոր առենական իշխանները ու երեւելի պաշտօնատարները:

—Կըհաստատուի թէ Վեհափառ արքան միտք ունի մայիս ամսու մէջ ճամբորդութիւն մը ընել Նիկոմիդիա (Իզմիտ), հոն տեղը շինուած չուխայի գործատունը տեսնելու համար, որն որ արքունի վառօղապետ Տատեան մեծապատիւ Յօհաննէս աղային վերատեսչութեամբը կարգի կըդրուի:

—Բարձրապատիւ ընդհանուր մեծ զօրապետ Րիզա փաշան, Էրէկլի ըսուած օսմանեան շոգենաւով երկուշաբթի օրը ճամբայ ելաւ Նիկոմիդիա ու Զանաքքալէ երթալու: Կարելի է թէ ինչուան Միտիլլի ալ երթայ: Հաստատապէս կըկարծուի թէ Նորին Բարձրութիւնը 8–10 օրէն ետ կըդառնայ:

—Աւստրիոյ դեսպան Վսեմափայլ Ստուրմէրի կոմը երկուշաբթի առաւօտուն Բարձրապատիւ Րիզա փաշային տեսութիւն ընելու գնաց:

—Բրուսիոյ դեսպանը ևս անցած երկուշաբթի օրը Բարձրագոյն Դուռը գնաց, արտաքին գործոց տեսուչ Րիֆաթ փաշային այցելութիւն ընելու համար:

—Արքայական հրովարտակով Սալիհ պէյը, Պօտուրումի կառավարիչ անուանեցաւ Մուստաֆա պէյին տեղը. որ հիմակուհիմայ առանց պաշտօնի կըմնայ:

—Անատօլուի բանակին ընդհանուր զօրապետ Րիւսթէմ փաշան, անցած շաբաթ ճամբայ ելաւ իր բարձր պաշտօնին երթալու համար:

—Աս օրերս Րամիզ չիֆթլիկի ձմերանոցէն երկու հազար զինուոր ճամբայ ելլելով դէպ 'ի Ադրիանուպօլիս գացին, Րումէլիի բանակը զօրացընելու համար:

—Վեհափառ արքային բժշկապետ Ապտուլլահ էֆէնտին, թէպէտև քանի մը ատենէ 'ի վեր ծանր հիւանդութեամբ պառկած է, այսու ամենայնիւ կըյուսացուի թէ բժիշկներուն գործքի դրած զգուշաւոր խնամքովը վերստին իր առողջութիւնը կըստանայ:

—Անգղիական պատերազմի շոգենաւը, որ սըր Սթրէթֆօրթ Գէնինկին գիրերը [illegible] տարած էր, քանի մը օր կայ որ ետ դարձաւ:

—Սպանիայի դեսպան մօսիւ տը Գօրտօվան ամսուս 12ին աւստրիական Լոյտի շոգենաւով ճամբայ ելաւ Ասորեստանու կողմերը պտըտելու համար: Ինչուան յիշեալ երեւելի անձին ետ դառնալը, իր առաջին քարտուղար մօսիւ Մակալօնը պիտի կառավարէ դեսպանատան գործքերը:

—Լորտ Վէյնօնը, որ քանի մը օրէ 'ի վեր աս մայրաքաղաքը կըգտնուէր իր ընտանիքովը, անցած շաբաթ աւստրիական Լոյտի շոգենաւով Աթէնք գնաց:

—Սատուլլահ փաշան, որ անցածները Զանաքքալէի կառավարիչ անուանեցաւ, ամսուս 12ին Սէրի փէրվազ շոգենաւով իր պաշտօնը վարելու գնաց:

—Բարձրագոյն Դրան արտաքոյ կարգի գործակալ Ֆուատ էֆէնտին, անցած շաբաթ օրը ճամբայ ելաւ գաղղիական շոգենաւով Մատրիտ երթալու, ինչպէս որ առաջուց ալ ծանուցեր էինք:

—Էրզրումի վերջին լուրերը կըծանուցանեն թէ, Բարձրագոյն Դրան ու Պարսից վէճին կարգադրութեանը համար սահմանեալ հոգաբարձուները թէպէտև առայժմ խորհրդակցութիւններ չեն ըներ, այսու ամենայնիւ աս վէճը կերեւի թէ յաջող փոփոխութիւն մը ընդունած է, ու կը յուսացուի թէ կատարեալ վախճան մը պիտի առնուի շատ ատեն չանցած:

—Կըհաստատեն թէ Թունուզի Պէյին ու Սարտէնիայի տէրութեան մէջ պատահած վէճը, արդէն բարեկամօրէն լըմնցած է Անգղիոյ կառավարութեան միջնորդութեամբը:

ՐՈՒՄԷԼԻ

Ադրիանուպօլիս, 7 Ապրիլի:

Րումէլիի բանակին ընդհանուր զօրապետը ու Ադրիանուպօլսոյ պատերազմական ժողովոյն նախագահ Ռէշիտ փաշան հաղիւ թէ հոս հասած էր, որ անմիջապէս հրաման ընկալաւ Բարձրագոյն Դռնէն Ֆիլիպէ երթալու, ան կողմի քանի մը խումբ ալպանացի չարագործները զսպելու համար. որոնք բաւական ժամանակէ 'ի վեր կերպ կերպ գողութիւններ ու անօրէնութիւններ կընեն: Աս երեւելի պաշտօնատարը ասօր ճամբայ ելաւ, իր հետը առնելով հարուր ձիաւոր, ու 700 հետեւակ զօրք. ուստի կը յուսացուի որ Ռէշիտ փաշային գործունեայ խնամքովը, ան կողմերու բարեկարգութիւնը քիչ ատենի մէջ կըհաստատուի:

Քաղաքիս պարապապահ զօրքերէն երկու խումբ աս օրերս մեկնեցան Կոստանդնուպօլիս երթալու. բայց տակաւին շատ ճամբայ ըրած չէին, երբոր հըրաման ընկալեցաւ, որ կրկին ետ դառնան իրենց տեղը:

Ադրիանուպօլսոյ նոր կառավարիչ Օսման Նուրի փաշան անհամբերութեամբ կըսպասուի հոս:

ԱՍՈՐԵՍՏԱՆ

Պէրութ, 8 Ապրիլի:

Կառավարութեան զանազան ծառայութեանց մէջ գտնուող ալպանացիներուն ամէնուն ալ հրաման տրուեցաւ որ երթան: Աս կարգադրութիւնը մեծ ուրախութիւն պատճառեց քաղաքիս բոլոր հասա-

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆՔ

Վասն զեռնոց որ զմի ևեթ օր կեան առ Հիբանեաւ 1). յորոց մինն 'ի մեռանել եկեալ ընդ երեկս զվերջին խորհուրդ մնացի ազգէ սերնդոց իւրոց և ջերմից:

Դատանին, ասէ Արիստոտել, առ եզերբ Հիբանեայ այնպիսի զեռունք որ զմի միայն օր կեան. որ միանգամ յեօթներորդումն ժամու առաւօտեան (ըստ լատ.) մեռանի, 'ի ծաղիկ հասակի թուի փոխեալ յաստեաց, և որ 'ի հինգերրորդումն ժամու երեկորին՝ կարի քաջանցեալ զաւուրբք:

Դիտցուք թէ, մինն 'ի կորովի զեռնոց, ըստ ազգի իւրում, քան զժամանակն ևս հնագոյն եղիցի. և առաւօտուն ընդ արշալուրշն զկենդանութեան իւրում շնչեալ զոխք, անհնարին կորովութեամբ բնութեան իւրոյ կարող լիցի կեանս վարել ընդ անչափ և անհամար մանրերկրորդս տասն կամ երկոտասան ժամուց: 'Ի ժամանակս երկայնաձիգ վայրկենիցս, ունի նա ապաքէն ստացեալ զվեհագոյն իմն իմաստութիւն ուշադրութեամբ 'ի վերայ որոց եսես, և փորձովք: Տեսանէ զհամանման եղբարս իւր որք մեռեալ դնին զմիջաւուրբ, և այնպէս թուի նմա եթէ ազատեալ իցեն բարեբաղդութեամբ իմն յանթիւ և յանհամար տառապանաց որք ծերութեան զհետ գնան անմեկին: Ունել ունի նորանշան և չքնաղ աւանդութիւնս ճառել թոռանց իւրոց զգործոց նախնեաց և զյիշատակաց ազգին իւրոյ: Պարք նորաբողբոջ միջատաց որ դեռ մինչ զմի և եթ ժամ կեցեալ են մատչին ակնածութեամբ առ ալեզարդ և արգոյ ծերունին և յոտն 'ի մատն յարուցեալ յակճիռս կան և ականջեն հրահանգիչ բանից նորա: Ճառք նորա և ասացուածք նորանշան հրաշք թուին այնր ազգի որոյ կեանք այսչափ սուղ են: Մ՝իջոց միոյ աւուր՝ տեւողութիւն ձիգ և հարուստ ժամանակաց համարեցի առ նոսա, և արշալոյշ՝ 'ի ժամանակագրութիւնս նոցա դարագլուխ ստեղծման իւրեանց կոչեցի:

Համարեսցուք այժմ եթէ արգոյ ծերունին, Նեստորն Հիբանեան, յառաջ քան զվախճան իւր՝ մինչև մտեալ արեւու 'ի մայր, ժողովեսցէ զընաւ համօրէն սերունդս զբարեկամս և զծանօթս, առ 'ի յայտնելոյ 'ի մեռանելն, զվերջին խորհուրդ իւր: 'Ի կողմանց կողմանց փութան ճեպին բազմութիւն զեռնոց ընդ մեծատարած հովանեաւ տնկոյ միոյ. անդ իմաստունն օրհասական հաւ առնու ճառել ձև բանից օրինակ զայս:

"Բարեկամք իմ և հայրենակիցք, քաջ իսկ գիտեմ զի երկարութեան կենացս այսմիկ գոյ վախճան, և աւասիկ կատարած իմոյն հասեալ մօտ առ կուրծս կայ. սակայն բնաւ ամենևին վշտանամ ինչ ոչ ընդ այն, զի ծերութիւն իմ բեռն թուէր ինձ, և չիք ընդ արեգական

1) Հիբանիս կամ ըստ յունաց Հիփանիս է գետ ինչ 'ի Հընդիկս ուրանօր զկայ էառ Աղէքսանդր Մակեդոնացի յարշաւանաց իւրոց, և ետ կանգնել զերկոտասան բագինս 'ի յիշատակ տիեզերակալութեան իւրոյ, առյապայ ժամանակս:

բակութեանը, որ միշտ նեղութիւն կըկրէր անոնցմէ։ Արդէն 600 հոգիէն աւելի յիշեալ ալպանացիներէն մեկնեցան ասկէց տաճկի ու հռոմի նաւերով. ու մնացածները եւս մօտ օրերս պիտի երթան։

Արաբիոյ ընդհանուր զօրապետ Սամիք փաշան աս առտու մեկնեցաւ ասկէց Դամասկոս (Շամ) երթալու։ Կըհաստատեն թէ իր առջի գլխաւոր հոգը Արաբստանէն առնուելու զօրքերուն գործողութիւնը պիտի ըլլայ։ Աս կողմերուն ժողովուրդը մեծ տհաճութիւն կըցուցնեն աս կարգադրութեանը համար։ Դամասկոսէն 1500 հոգիէն աւելի երիտասարդ մարդիք Հիճազ գացեր են զինուորութեան չգրուելու համար։

Լաթաքիայէն փախած եւրոպացի ժողովուրդը նորէն դարձան յիշեալ քաղաքը, որուն կառավարիչը եւ ուրիշ քաղաքական պաշտօնատարները մեծ սիրով ընդունեցին զանոնք։ Ալեփիստ ըսուած գաղղիական պրիքը, ու Բլէմնցա անուն աւստրիական գօրվէթը, յիշեալ ժողովուրդը հոն ձգելէն ետքը, Պէրութ եկան։ Հիմակ կըմնայ Լաթաքիայի խռովութիւնը պատճառող յանցաւոր անձանց դատապարտութիւնը. որն որ տակաւին գործքի չդրուեցաւ. վասն զի կերեւի թէ բանտը դրուած քանի մը անձինքը, որոնց համար դատախազութիւն կըլլայ, թէ ան անկարգութեանց գրգռիչներն են, յանցանք չունին եղեր, ու խռովարարները ուրիշներն են կըսեն։ Ուստի աս բանիս վրայօք հարկաւոր եղած քննութիւնները պիտի ըլլան։

Սարդիժի կոմը, որ Գաղղիոյ կառավարութեանը կողմանէ մասնաւոր պաշտօնով Պարսկաստան կերթայ, երէկ չէ առջի օրը ճամբայ ելաւ Դէհրան երթալու, Դամասկոսէն ու Պաղտատէն անցնելով։

Բարձրագոյն Դրան հրամանաւը Պէյրութի մաքսը այսուհետեւ պիտի չծախուի, ինչպէս որ սովորութիւն էր 'ի վաղուց անտի, այլ տէրութիւնը իր հաշուէն պաշտօնատարի մը պիտի յանձնէ անոր կառավարութիւնը։

Մարոնիներուն գործը մի եւ նոյն վիճակի մէջ կըմնայ, ու տակաւին որոշում մը չեղաւ անոնց վնասուցը համար. ամենեւին ստակ մը չվճարեցին պարտապանները, ու կերեւի թէ միտք չունին վճարելու։

ՄԱԿԵԴՈՆԻԱ

Սելանիկ, 7 Ապրիլ։

Ամսուս 3ին Օսմանեան երկու շոգենաւով 1800 կանոնաւոր զինուոր եկան Կոստանդնուպոլսէն, որոնք այսօր ճամբայ պիտի ելլեն Պիդոլիա երթալու համար, ու արդէն 300ի չափ բեռնակիր ձիեր պատրաստուած էին անոնց կահկարասիքները տանելու. բայց աս առտու Բրինչիբէ Մէթերնիկ ըսուած աւստրիական շոգենաւը հանելուն, քաղաքիս կառավարիչը ետ թողուց անոնց ճամբորդութիւնը։ Յիշեալ շոգենաւով հազարապետ մը ու 673 զինուոր եւս եկան։ Կերեւի թէ ասոնց ամէնը միատեղ ճամբայ հանելու համար, առջի 1800 զօրաց ճամբորդութիւնը արգիլուեցաւ այսօր։ Բրինչիբէ Մէթերնիկ շոգենաւով, արքայական պահապան զօրաց ընդհանուր զօրապետ մըն ալ եկաւ Մայրաքաղաքէն, ու անմիջապէս Պիդոլիա գնաց արտաքոյ կարգի պաշտօնով մը։

Կըհաստատեն թէ հիմակուհիմայ Ալպանիա ժողվուած կանոնաւոր զինուորաց թիւը 36,000 հոգիի կըհասնի։

Նիշու խռովութեանց վրայօք դեռ նոր լուր մը չկայ։ Կըսեն թէ 8000 զինուոր Պիդոլիայէն հոն խրկուած են, այն քաղքին պաշտպանութեանը համար, որուն չորս կողմը ժողվուած են ապստամբներուն մեծագոյն մասը։

Հիմակ հոս քաղաքիս պահպանութեանը համար միայն 350 երկրացի թնդանօթաձիգ զօրք կան, ու 120 զինուոր ամրոցին մէջ։

Վերիա ըսուած գեղը, որ ասկէց մէկ օրուան ճամբայ է, մեծ խռովութիւն մը ծագեր է կըսեն, քաղաքական տուրքերը ժողվողին դէմ։

Օսմանեան պատերազմական պրիքը, որ քանի մը ատենէ 'ի վեր աս նաւահանգիստը պահպանութիւն կընէր, ամսուս 3ին Կիրիտ երթալու համար ճամբայ ելաւ։

Իսմին չավուշ ըսուած հռչակաւոր գողը, որ շատոնցմէ կերպ կերպ անօրէնութիւններ ու մարդասպանութիւններ կընէր աս կողմերը, աս օրերս ձեռք անցնելով, հոս բերին ու քաղաքիս բանտը դրուեցաւ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԱՂՂԻԱ

Լուի Ֆիլիփ թագաւորին տղան, Մօնթբանսիէի դուքսը մօտ օրերս Ճէզայիրէն ելլելով Մարսիլիա գալու է։ Նաղկահասակ ալքայազուն իշխանը մեծ քաջութիւն ցըցուց Կոստանդինէ նահանգին մէջ եղած արշաւանքին ատենը, որն որ իր եղբօրը Օմալի դքսին առաջնորդութեամբը յաջողութեամբ գործքի դրուեցաւ։ Մարսիլիայի քաղաքական ժողովը արժան համարեցաւ, փառաւոր տօնախմբութեան հանդէս մը ընել 'ի պատիւ Նորին Բարձրութեանը երբոր հոն հասնի նէ. ու աս բանիս համար, որոշուեցաւ մեծագոյն մասին հաճութեամբը, որ 20 հազար ֆռանք, այսինքն 85 հազար ղուրուշի չափ ծախք ըլլայ։

—Պելճիգայի թագաւորը ու թագուհին, որոնք գրեթէ շաբաթ մըն է որ Անգլիա են, միտք ունին կըսեն, ապրիլի 19ին փարէզ գտնուելու, Գաղղիոյ թագաւորին տօնախմբութեան հանդէսին մասնակից ըլլալու համար։

—Երեսփոխանաց ժողովոյն մէջ առաջարկութիւն մը ըլաւ առեւտուրի տեսուչը սուսամին մաքսի տուրքը աւելցընելու համար։ Վասն զի մօտ տարիներս խիստ շատ սուսամ երթալով տաճկաստանի կողմերէն, Գաղղիոյ հիւսիսային նահանգներէն գանգատ ըրին կառավարութեանը, որ աս բանը ան կողմերու իւղային բուսոց մշակութեանը ու ձէթի գործատուններուն մեծ վնաս կըպատճառէ։ Կերեւի թէ կառավարութիւնը գործքի պիտի դնէ յիշեալ տուրքի օրէնքը, որ 5½ ֆռանք պիտի ըլլայ 100 քիլօկրամին վրայ (80 օխան), թէ որ գաղղիական նաւով ըլլայ նէ. իսկ եթէ օտար ազգի նաւ ըլլայ 9 ֆռանք պիտի վճարէ։

Աս օրինադրութեանը համար շատ օրագիրներ դէմ գրեցին, ու մանաւանդ Ժուռնալ տը Տէպա աս բանին վրայօք երկան բարակ խորհրդածութիւններ ընելով կըհաստատէ թէ ալ աւելի օգտաւէտ կըլլայ Գաղղիայի, որ աս ապրանքին մաքսը չաւելցունէ, այլ միայն աւելի տուրք մը դնելով օտար նաւերով եկած սուսամին վրայ, գաղղիական նաւերուն մեծ օգուտ պիտի ըլլայ։ Յիշեալ օրագիրը կըսէ թէ 1842ին 36 միլիոն 700 հազար[1] քիլօկրամ սուսամ մտեր է Մարսիլիայի մէջ, որն որ 200 նաւուց բեռ ըսել է։ Թէ որ նոր տուրքը մաքսի գործքի դրուի, Մարսիլիայի մէջ եղած 40 գործատունները ձէթի, որոնք նոր հաստատուեցան, բոլորովին պիտի գործածուին կըսէ։

—Աս տարի զատկի տօնախմբութիւնը, սովորականէն աւելի մեծ հանդէսով կատարուեցաւ փարէզու ամէն եկեղեցիներուն մէջ, որոնք խիստ հազուա-

1) Մէկ քիլօկրամը 320 տիրհէմ է։

Նորակերտ և նորանշան ինչ վասն իմ: Ապշոպք և աղէտք որ յաւէր և յօյրեաց դարձուցին զհայրենիս իմ, յոլովութիւն անձնիւր արկածից որք անմեկին են 'ի մենջ, խօթութիւնք որք ծիւրեն ծնգեն զմեզ, թշուառութիւնք որք եկին հասին 'ի բուն յիմ գերդաստան, և ամենայն ինչ զոր տեսի յընթացս երկարատեւ կենացս, քաջ ուսուցին ինձ պայն ճշմարտութիւն, եթէ չիք երջանկութիւն յիրս՝ որոց չեմք մեք տեարք, որ կարիցէ ստոյգ լինել և տեւական: Ազգ մի ողջոյն բնաբարձ կորեաւ 'ի դիւաշունչ հողմոյ. և զբազմութիւն քաջ քաջ երիտասարդաց մերոց յանկարծակի յապուշակի հողմն ամաց 'ի ջուր: Ո՞ր ջրհեղեղ ոչ գործեաց մեզ անձրեւն անակնկալ. պատսպարանք մեր հաստատունք չեն զերծ և յամրի 'ի կարկտաբեր մրրկէ: Ամպ մառախլապատ զամենայն սիրտ աներկիւղ՝ յահ և 'ի հոյն պարանէ:

'Ի դարս առաջինս կեցեալ է իմ և խօսեցեալ ընդ միջատս, որք կարի քաջ բարձրահասակ և կորովի տէ՛ նա և իմաստուն իսկ էին քան զմիջատս ամենայն ազգաց որ երեւին: Երդմնեցուցանեմ զձեզ հաւատս ընծայել և վերջին բանից իմոց. զարեգակն զոր դուքդ տեսանէք աւասիկ անդր քան զջուր, և թուի թէ մօտ երկրի կայցէ, տեսի ես զնա, հաստատեալ 'ի մէջ երկնից որում և ճառագայթք դէպ առ մեզ հատանէին: 'Ի դարս անցեալս երկիր առաւել լուսազգեաց էր, օդ ջերմ, և նախահարք մեր պարկեշտք 'ի կերակուրս և առաքինիք: Թէպէտ և կթուցեալ և տկար իցեն զգայարանքս, այլ ոչ յիշողութիւն իմ, զի ճշգիւ գտակաւ կարեմ ցուցանել եթէ շարժի այս աստղ մեծ և լուսաւոր. տեսի ես զնորայն զառաջին ծագումն յարտեւանունս այսր լերին, և 'ի սկսանել նորա զհամատարած ընթացս իւր, յայնժամ և ես սկիզբն կալայ զարեւ տեսանել: 'Ի դարս բազումս յառաջ խաղացեալ հատեալ էանց ընդ բնաւ երկինս անհնարին ջերմութեամբ և նշողիւք, որում ոչ միտք ձեր և հասողութիւնք ոչ բաւեսցեն, և ստուգիւ անհնարին էր ձեզ հանդուրժել այնմ, ահաւասիկ այժմ զի 'ի խաւար դառնալ մօտ է և զի հատաւ 'ի նմանէ զօրութիւն իւր, մարգարէացայց և ես զի ոչ յետ բազում ժամանակաց վախճան բնութեանս հասանելոց է, և աշխարհս 'ի քթիթ ական հետախաղաղ ծածկիցի 'ի խաւար:

Բա՜րէ, սիրելիք իմ, բազմիցս կարպեալ սնոտի յուսով խաբեցայ ես եթէ յաւէրժական բնակութիւն իմ եղիցի յայս երկիր. զի՞նչ շքեղութիւն 'ի խուղս զոր եմն պեղեցի անձին անձամբ. քաջ իսկ վստահ էի 'ի կորովութիւն անդամոցս, յանլուծանելի հանգոյցս նոցա ընդ միմեանս և 'ի զօրութիւն թեւոցս. բայց շատ և բաւական կեցի և վասն բնութեան և վասն փառաց. և ոչ մի ոք որ զկնի իմ գայցէն բնաւ և ոչ գտցէ զայն բերկրութիւն յայս կենցաղ խաւարային և դիւրակործան, որ փոքր միւս ես քանդեսցի հիմն 'ի յատակ":

Թարգմանեաց 'ի գաղղիականէ

Հայկ Ս. Ոսկանեան.

գիւտ ծաղիկներով ու թուփերով և ուրիշ մեծագին զարդերով զարդարուած էին ։ Ընթիւ բազմութիւն հաւատացելոց ջերմեռանդութեամբ կուգային , իրենց բարեպաշտ պարտաւորութիւննին կատարելու։ Երբեք լսուած չէ որ սուրբ հաղորդութիւն առնողներուն թիւը այսքան շատ ըլլայ · ու չափազանցութիւն ըրած չենք ըլլար հաստատելու թէ 40 հազար հոգիի չափ , միայն մէկ աւուր հաղորդութիւն առնող գտնուեցաւ ։

Աս բանը խիստ զօրաւոր փաստ մըն է , ուսումնատեաց առաջնորդներուն դէմ , որոնք կըսեն թէ քրիստոնէական հաւատքը կըտկարանայ օրէ օր Գաղղիոյ մէջ , ու աս անհիմն պատճառաւ կուզեն դժուարութիւններ յարուցանել ու արգելք ըլլալ փարէզու համալսարանին յառաջադիմութեանցը , գայթակղութիւն ձգելով հասարակութեան մէջ , ու ծնողաց միտքը պղտորելով · բայց ժողովուրդը արդէն բաւականապէս լուսաւորեալ ըլլալով անոնց խօսքերը ու սպառնալիքները ամենևին ազդեցութիւն մը չեն կրնար ունենալ հասարակութեան վրայ ։

ՕՏԱՐԱԶԳԱՅՆ ԼՈՒՐԵՐ

Զմիւռնիա , 22 Ապրիլ ։

Քաղաքիս կառավարիչ Սեւմափուլ Համիտ պէյը անցած շաբաթ օր աւստրիական շոգենաւով Կոստանդնուպոլիս գնաց · ուրտեղ քիչ մը ատեն մնալէն ետքը , կրկին դառնալու է իր բարձր պաշտօնը վարելու · որն որ խիստ խոհեմութեամբ ու բարեկարգութեամբ գործքի գլուխ ինչուան աս օր , ամէն կերպիւ գոհ ընելով հասարակութիւնը բոտ Հնարաւորութեան ։

—Սուրբ Գիլիփ գաղղիացւոց Վեհափառ թագաւորին տօնախմբութիւնը ամսուս 19ին մեծ հանդէսով կատարուեցաւ ։ Յիշեալ տէրութեան ընդհանուր հիւպատոսը քաղաքիս , բոլոր գաղղիացի վաճառականաց և ուրիշ իր ազգայնոց ընկերութեամբ Քարիւսէն կրօնաւորաց եկեղեցին եկաւ · ուրտեղ լատինացւոց Արք եպիսկոպոսը հանդիսաւոր պատարագ մատոյց ։ Կէս օրէն Աժէ ըսուած գաղղիական եւայարկ նաւը , որ առաւօտնէ զանազան դրօշակներով զարդարուած էր , ըստ սովորութեան թնդանօթներ նետեց 'ի պատիւ տօնախմբութեանս։

—Կիրակի իրիկունը Պուճա գեղին ճամբան մէկ յոյն գեղացի մը սպանուած գտան ։ Թէպէտև տակաւին մարդասպանը ո՛վ ըլլալը յայտնի չէ , բայց կըհաստատեն թէ վրէժխնդրութիւն առնելու համար ըրած են ։

—Անցած շաբաթ օր փոփորային լուցկիք շինող մէկը երբ որ իր գործքին զբաղեալ կաշխատէր յանկարծ առջևը եղած ծծումբը բորբոքելով , խեղճ մարդուն հագուստը կրակ առեր է , ու չկրնալով շուտով մը մարել , զոհ եղեր է աս դժբաղդ դիպուածին ։

—Իզմիրու մաքսերուն մաքսաթաւ , թէ Տաճկաստանէն եկած ու գացած ապրանքը , և թէ օտար տէրութեանց քաղքներէն եկածներուն համար Մեծաշուք Մէշիտ էֆէնտին ծախու առած է · ու երեքշաբթի օրը սկսաւ իր պաշտօնը վարելու ։

—Սեւմափուլ Փուատ էֆէնտին , որ Բարձրագոյն Դրան կողմանէ արտաքոյ կարգի պաշտօնով մը Սպանիա պիտի երթայ , երկուշաբթի օրը գաղղիական շոգենաւով հասաւ հոս , ու անմիջապէս շարունակեց իր ճամբորդութիւնը Մալթա երթալու համար ։

—Օսմանեան զօրվէթը , որուն հրամանատար է երրորդ ծովապետ Հաֆըզ Օսման պէյը , անցած կիրակի օրը ճամբայ ելաւ դէպ 'ի Սելանիկ երթալու ։

—Գաղղիոյ երեսփոխանաց ժողովոյն անդամ , մօսիւ Տիւվէրժիէ տը Հօրանը մօտ օրերս կըսպասուի Յունաստան · ու կըզրեն թէ միտք ունի Կոստանդնուպոլիս ալ պտըտելու երթալ , քանի մը օր Աթէնք մնալէն ետքը ։

—Մօսիւ Թիբէլը , որ ատեն մը Գահիրէի Գաղղիոյ հիւպատոս էր , անցած շաբաթ գաղղիական շոգենաւով հասաւ Իզմիր ։ Մօսիւ Թիբէլը Դամասկոս (Շամ) պիտի երթայ , հոն տեղի հիւպատոսարանը կառավարելու համար , ինչու որ Դամասկոսի հիւպատոսը քանի մը ամսուան համար Գաղղիա երթալու է ։

—Սպանիոյ դեսպան մօսիւ տը Քօրտօվան անցած ուրբաթ օր աւստրիական շոգենաւով Կոստանդնուպոլսէն հասաւ հոս , ու հետևեալ օրը շարունակեց իր ճամբորդութիւնը դէպ 'ի Աթենստան ։

—Գաղղիոյ շոգենաւը որ երկուշաբթի օրը Կոստանդնուպոլսէն կուգար , բերդին մօտ աւազի վրայ նստաւ , ու ինչուան ուրբաթ օրը հազիւ թէ շատ նեղութիւններէ ետքը , կըցաւ խալըսիլ գաղղիական եւայարկ նաւուն օգնութեամբը ։

—Պարսկաստանէն կըգրեն թէ նոյն երկրի Րէշտ ըսուած երևելի ծովեզերեայ քաղքին մէջ , յունվար 17ին սոսկալի հրկիզութիւն մը պատահելով , 2500 խանութ , 12 խան , ու 2 բաղնիք այրեր մոխիր դարձեր են ։ Հասարակօրէն կըկարծուի եղեր , որ աս դժբաղդ դիպուածը 1 միլիոն մաճառ ոսկիի չափ վնաս պատճառեր է ։

Որչափ մեծ տրտմութիւն է մեզի երբ որ կըստիպուինք անանկ կսկծալի դժբաղդութիւն մը հրատարակելու , որ անմխիթար սուգ պատճառեց գրեթէ բոլոր հայոց ու օտարազգի ժողովրդոց քաղաքիս ։ Այո՛ անանկ դիպուածները ողբալի են միշտ ու մոքերնիս կըձգեն այն իմաստուն խօսքը , թէ՝ Առողջութիւնը լոկ անուն մըն է , մարդուս կեանքը երազ մը , ու փառքն ալ արտաքին երևոյթ մը · · · ։

Մեծապատիւ Երկանեան Կարապետ աղան , յօդացաւութեան ախտիւ (ռիւմաթիզմ՝) , 10–12 օր հիւանդութիւն քաշելէն ետև , որուն դէմ անօգուտ եղան երևելի բժիշկներուն ճարտարութիւնը ու ջանքը , իր մահկանացու ընթացքը վճարեց երկրաւորական առոյգ հասակի մէջ ։ Աւա՜ղ , անփոփելի է աս ցաւը , անդարմանելի է աս կորուստը , որ սև սուգի մէջ ձգեց իր սիրասուն ընտանիքը , գորովալից ազգականները ու բազմաթիւ սրտակից բարեկամները ։ Երկու տարի է որ հանգուցեալ մեծաշուք Կարապետ աղան , Անատօլուի ընկերութեանը փոխանորդութեան պաշտօնով Կոստանդնուպոլսէն եկած էր Իզմիր · ու իր մարդասէր , քաղցր ու խոհեմ վարմունքովը՝ մեծ պատիւ ըրած էր մեր ազգին , ու մասնաւոր համարում ստացած էր քաղաքիս օտարազգի երևելեաց առջևը ։

Յիշեալ ազնուազարմ հանգուցելոյն յուղարկաւորութեան ու թաղման հանդէսը մեծ շքով կատարուեցաւ կիրակի օրը կէս օրուան ատեն ։ Ընհամար ժողովուրդ ամէն ազգէ փութացան ուղեկից ըլլալ աս սգալի թափօրին · որուն առջևէն կերթային չորս խավաս կառավարութեան կողմանէ , թարգմաններ ու քանի մը ատենադպիրներ (քանչէլերներ) իրենց խավազներովը , զորոնք խրկած էին քաղաքիս ամէն հիւպատոսները 'ի պատիւ մեծաշուք հանգուցելոյն · ասկէց զատ՝ բոլոր հիւպատոսարաններն ալ սգոյ դրօշակ բացեր էին · դագաղին առջևէն՝ երկու հայազգի ու երկու եւրոպացի երևելի անձինք , դագաղի սևաթոյր ծածկոցը (տուա մօրթիւէր) չորս ծայրերէն բռնած կըտանէին ըստ սովորութեան եւրոպացւոց ։

Աս յուղարկաւորութեան տխրալի հանդէսը ուսկից որ անցաւ , ամէնուն աչքերը դառն արցունքով լեցուց , ամէնքը կուլային ու յաւիտենական հանգիստ կըբարեմաղթէին նաև անոնք որ մինակ տեսութեամբ կըճանչնային զինքը · վասն զի անոր ազնուական դէմքը ու անոյշ նայուածքը ևս համակրական զօրութիւն մը ունէր որ զինքը ամէնուն սիրելի կընէր։

Թէպէտև անգութ մահը կըցաւ յափշտակել մեզմէ Մեծապատիւ Կարապետ աղան , բայց անոր առաքինութեանց ու նախանձելի բարուց քաղցր յիշատակը , չկրնալու է երբեք ջնջել իր բազմաթիւ բարեկամացը սրտէն ։

Այս օրերս ձեռքերնիս անցաւ Եղիշէին փարիզ տըպեալ գաղղիարէն թարգմանութիւնը ։ Շատ ուրախացանք երբ տեսանք որ Տէպա ըսուած փարիզի գլխաւոր օրագրութիւնը յիշատակեր է ։ Այս գիրքը կրնայ մի

ԵՐԳ

'Ի ցաւալի մահ մեծաշուք Կարապետ աղայի Երկանեան ։

Երգեա՛ Մո՛ւզա զաղէտ վշտացն, առ ի՞նչ արգեօք լայ Զմիւռնին ,
Աղէխորով ո՞ր արկածից՝ դիպեալ , ողբայ ցաւագին ։
Ա՜հ ինչ , աւէ , արփին նազէր յոլիմպական 'ի լերանց ,
Ոսկեծղի պերճ շառաւիղք խառնէին զբիբս աչաց ·
Բոսորեփեան ուրբ կիւրակէն զոխյն փոխեաց գեղաւոր ,
Տխուր թափօր , թախիծ թատրոն , համդէս եցոյց սգաւոր ։
Զաղէխորով տաղերգ տխուր՝ յեսնամն երգէր տաճարին ·
Հռոմեական հագներգ թափանց՝ ճըմլէր զսիրտ ժողովին ։
Հանդէս էր այն գուժման մահու , դիւցազն վեհին հայկազնեան,
Սեպուհ Աղայ ԿԱՐԱՊԵՏԻՆ , քաջահամբաւ Երկանեան ։
Սիրելի էր ամենեցուն , նշան կրէր յարգական ,
Այժմ ըղձյան յաւերժական՝ անմահութեան ետ Արքայն ։
Սա գովելի իւր տաղանդիւք՝ շահեաց զփառս և զանանց ։
Ուր ո՛չ թօշնին դաբնիք խոստ՝ և ո՛չ պսակք սարդենեաց ։
Պարծանք եղև իւր հայրենեաց , պսակ ազնիւ և փառաց ,
Պարծէր Զմիւռնին տուն թորգոմեան՝ ընդ այրս բարի վեհազնեայց։
Բիւզանդ սորին տածեաց զկեանս, սիրով գգուեաց հան 'ի փառս,
Շքեղաշուք և 'ի պաշտօն՝ սաա 'ի Զմիւռնին առաքեաց ։
Խեթիւ 'ի սա ժանտ Աստուծէն , զակն լարեաց թխամած ,
'Ի միջօրեայն հատ միրատուն , կափեաց ըզվարդս տասաքանցն։
Վշտանուագն Մելպեմինէն՝ հնչեաց զեղերն դառնաղի ,
Լալիք թացին զցուրտ տապանն՝ աղէկիզեալ վշտալի ։
Ո՞ չրնչեցէք արդ քո զարտօսր , ո՛ Զմիւռնին հիւրասէր ,
Ո՞ւր այն քո հիւրն պերճ ազգասէրն, որով գլուխ քո պարծէր։
''Դիւցազնական Ազգասիրիս՝ թո՛ղ կանգնեսցի յիս կոթող ,
Անմահանալ կամիմ անուան , մահուն ո՛ կայ չարտասուօղ ։
Գիտեմ բողբ զնենգողէն՝ ունիք մահուն զոսոխէն ,
Թէ ո՛չ ներեաց զկարօտ վերջին՝ տալ հայրենեացդ անձկօրէն։
Փոխան նորա շունչ Մուզայիս՝ ահա առ ձեզ թէև դառն ,
Հայրապատիւ հալածանիցդ՝ զողջոյն վերջին գրկախառն"։

Յ · Շահինեան Վ ·

արդեօք Հայոց ազգին վրայ ստեղծութիւն գրգռող՝ փարիզի մէջ տպեալ գրքերուն գէշ ազդեցութիւնները խափանել, կը յուսանք։ Իրաւ Խապարաճեան Կարապետ վարդապետը մեծ ծառայութիւն մը ըրած կըլլար ազգին յայսմ մասին, եթէ միայն Թարգմանիչ ըլլար, և ո՛չ թէ հակառակասիրութեան ոգի ցուցըներ, հաւատոյ վէճ յառաջ բերելով, ինչպէս որ ըրեր է ծանօթութիւններուն մէջ։ Մեզի կերևնայ թէ չէր վայլեր որ Խապարաճեան Կարապետ վարդապետի պէս մարդը, որ քանի տարի կայ փարիզի պէս լուսաւորեալ քաղաքի մէջ նստեր է, և ամէն օր իմաստուն մարդոց հետ, և Նախապաշարում չունեցողներու հետ կըտեսնուի, ասանկ մէկ մարդ մը կըսեմ, գայ, պատմութիւն և ծանօթութիւն գրելու ատենը, յանկարծ առանց գրգռիչ պատճառի, հաւատոյ վէճ մէջ ձգէ. ինքիրեն բորբոքի պոռպռայ, ինքիրեն հարցմունքներ ընէ, ինքիրեն պատասխաններ գտնայ։ Ինչո՞ւ համար արդեօք վարդապետնիս ասանկ կիրքի կելլէ. որո՞ւ կուզէ հաւտացընել իր Նախանձախնդիր Հաւատոյ ըլլալը։ Մենք կըպատուենք վարդապետնիս, կըպատուենք իր ունեցած տաղանդը, կըճանչնանք սիրով իր աշխատասիրութիւնը. բայց չենք կրնար սիրել իր ակամայ հակառակասիրութիւնը, կամ լաւ ևս ասել, հակառակասիրութեան հոտ առնող իր խօսքերը որ իր ծանօթութիւններուն մէջ կըտեսնանք։ Հայ ազգը ասանկ հաւատոյ վէճեր ընելով, մեծամեծ ու կերպ կերպ վնասներու հասեր է ինչուան հիմայ. ուստի այսուհետև ալ արժա՞ն է մը ասանկ բաներու ետևէ իյնալ։ Թո՛ղ ամէն մարդ իր խղճմտանքին հարցընէ, եթէ ունի նէ։ Մենք մեր Եղիշէին նայինք։

Այս գիրքը առաջին անգամ է որ հասկցուելով կըկարդացուի։ Քանի քանի անգամ տպուեցաւ այս պատմութիւնը թէ Տաճկաստանի մէջ, թէ Եւրոպայի մէջ. բայց քանի՞ մարդ կրցաւ հասկընալ ինչպէս որ պէտք էր։ Գաղղիացիք, կամ թէ ըսենք, Եւրոպացիք պիտի հասկընան այս գիրքը կարդալով թէ ինչպէս Հայ ազգը ատենօք իր ազնուական ազատութիւնը և իր հայրենաւանդ կրօնքը պաշտպանելու համար, հոգւով մարմնով աշխատեր է, ի՞նչպէս արիւն քրտինքներ թափեր է, ի՞նչ զարմանալի քաջութիւններ ցըցուցեր է այն ատենի այնչափ անթիւ և հզօր թշնամիներու մէջ, ի՞նչպէս այն ազնուատոհմ փափկասուն խաթունները իրենց հայրենեացը և հաւատոյն համար ծանր և անտանելի նեղութիւններ կրեր են համբերելով և քաջասրտութեամբ։ Իրաւ Եղիշէին պատմութեան ամէն թուղթին մէջ յայտնի կերևնայ Հայ ազգին արժանագով բնաւորութիւնները. և եթէ Վասակին և անոր պէս հայատեաց չար մարդոց գործը մէկ տեղ չգտնուէր մի և նոյն գրքին մէջ, կրնայինք ըսել թէ Հայ ազգը յատկապէս գովելու համար շինուած է այս պատմութիւնը։

Այս պատմութեան մէջ գտնուած գովելի հանգամանքներուն վրայ խօսիլ զանց կընենք, որպիսի են գեղեցիկ, պարզ և դիւրըմբռնելի ոճ, արուեստաւոր կարգ պատմութեան, ճշմարտախօսութեան, ևայլն։ Որովհետև ասոնք ամէնուն ալ ծանօթ են։ Միայն այս կըսենք թէ թէպէտ այս գիրքը շատ անգամ տպուեցաւ, բայց միշտ երկու բան կըպակսէր մէջը, երկու գլխաւոր բան որ պատմութեան հոգին են, մէկ մը՝ ծանօթութիւն, և մէկալը աշխարհացոյց։ Կարապետ վարդապետը երկուքն ալ ըրեր է իր թարգմանութեան մէջ։ Ծանօթութեամբ բացատրեր է պատմութիւնին բոլոր մութ տեղուանքը. և թէպէտ, ինքը ինչպէս կըսէ, այն ծանօթութիւնները իրեն շատ նեղութիւն տուեր են, շատ հոգնեցուցեր են. բայց գրքին պէտք եղած լուսաւորութիւնն ալ տուեր են։ Իսկ աշխարհացոյցով յայտնապէս ցըցուցեր է ո՛ւր տեղ պատերազմ եղաւ, ո՛ւր գնաց եկաւ թէ մեր և թէ թշնամին բանակը. Աշխարհացոյցը, պատմութիւննին հայելին է. հոն մարդ կարդացածը մէկէն կըտեսնայ զգալի պատկերներով։ Աշխարհացոյցը անանջատ ընկեր է պատմութեան, կըսէ Լըսաժ գաղղիացի մատենագիրը։ Պատմութիւն առանց աշխարհացոյցի՝ առասպելի մը պէս կըլլայ։ Ամէն պատմութեան հարկաւոր է աշխարհացոյցը, բայց էվելօք հարկաւոր է ասանկ հին պատմութիւններու, որուն շատ տեղուանքը աղաւաղուեր է ձեռքէ ձեռք օրինակուելով, և կերպ կերպ սխալներով։ Կարապետ վարդապետը շնորհակալ կըլլայ եւրոպացի աշխարհագիրներուն որ իրեն նպաստամատոյց եղեր են հայոց այս պզտիկ աշխարհացոյցը շինելու ատենը։ Մենք և անոնց շնորհակալ կըլլանք, և իրեն որ իր ծերութեան ատենը ասանկ մէկ յիշատակ մը ձգեց։ Երախտապարտ մտօք կընդունինք իր ընծայն, թէպէտ հայերէն գրած ըլլար, աւելի շնորհակալ կըլլայինք ինչու որ հայոց օգուտ կըլլար գրածը, և ինքն ալ գաղղիարէն անսխալ գրելու համար այնչափ չէր հոգնէր, որչափ որ ինքը կըգանգտի։ Դարձեալ, նայելով իր ծերութեանը և իր աշխատասիրութեանը, ամենայն յօժարութեամբ ներողամիտ կըլլանք իրեն ատենէ դուրս խօսքերուն։ Կը յուսանք որ հիմակուան լեզուագէտ հայերը կըթարգմանեն թէ ծանօթութիւնները և թէ աշխարհացոյցը։

Գաղղիերէն օրագրութեան մը մէջ կըկարդացուի։

Մաքոնի կառավարութեան ու ողորմութեան քերց պաշտպանութեամբը ընկերութիւն մը հաստատուելու վրայ է 12էն ինչուան 20 տարեկան աղջիկներու, որու գլխաւոր նպատակն է հանդերձ շինել քաղքին աղքատներուն, մանաւանդ պզտիկ տղոց համար։ Ամէն մէկ անդամը տարին տասը փրանք պիտի հատուցանէ, որոնք ընկերութեանը մասնաւոր սնտուկին մէջ պիտի պահուին։ Այս դրամներով՝ լաթ շինելու համար հարկաւոր եղած կտաւները պիտի հոգացուին, որ խիստ կարօտ եղողներուն տրուելու է, ու ասոնց ցուցակն ալ ողորմութեան քերց քով պիտի մնայ։ Մաքոնի խիստ երևելի գերդաստանները աս ընկերութեանը գլուխն են, որոնց ձեռքովը ամէն մէկ անդամ պաշտպան հրեշտակը պիտի ըլլայ որբ կամ խեղճ տղի մը։ Աս կերպով հարուստներուն ու աղքատաց մէջ տեղը շահաւոր կապակցութիւն մը պիտի հաստատուի. աղքատը օգնելու է ան բարերար աղջիկը, որ զինքը ցուրտէն ու խեղճութենէ պիտի ազատէ. հարուստն ալ հաճութեամբ պիտի տեսնէ իր աղջկան սիրտը առաքինութեան ու բարերարութեան ճամբուն մէջ, յաճախ տեսնուելով չքաւոր գերդաստաններու հետ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԻՏԱԼԻԱ

Թրեստ, 10 Ապրիլ։

Քանի մը գլխաւոր ապրանաց գիները կըճանչնակենք. բայց գիտնալ արժան է որ հիմակուհիմայ հասարակօրէն մեծ թուլութեան մէջ են ու աս գիներով վաճառմունք չեն ըլլար։

Բամպակ,	Մաքօ՝ .	Փիօրին	29	խանթարը։
"	Ամերիգային՝	"	31–32	"
"	Սօլունճա .	"	26	"
"	Քասապա .	"	26	"
"	Քըքաղաճ .	"	25	"
"	Սէլանիկ .	"	23	"

Մետաքս, Մէշտուտ . .	8½–8¾	փունթը
" Պարեամպօլու	5½	"
Տորոն Իզմիրու . .	36–38	խանթարը
" Կիպրոսի ու Եգիպ.	26–28	"
Ճեհրի Պարսկաստանի, նոր՝	75–80	"
Մեղրամոմ, Իզմիրու . .	102	"
" Արշիպեղագոսինը	101	"
Ոչխարի բուրդ բարակը ու միջակը չլուացած . . .	18–24	"
Այծի բուրդ, Անգորյ տեսակը	112–120	"
" Հոլանտայի "	76–80	"
" Թխագոյն ու կար.	92–100	"
" Բէլէթօն, կարմիր	56–62	"
" ևս սև	55–63	"
Սապոն, Կիրիտու	19–20	"
Փալամուտ, Իզմիրու Ա. տեսակը	11–11½	"
" " միջակը "	9–10	"
" " վարնոցը "	7–8	"
" Քարամանիանը՝	6–8	"
Կարմիր չամիչ, Չէշմէի Ուրլաի	10	"
Սև չամիչ	5½–5¾	"
Ֆիլիք	100–110	"
Հին պղինձ	47½–51	"
Աֆիօն, Իզմիրինը Փիօրին	5¾–6	փունթը
" Եգիպտոսինը "	5–5¼	"
Ցորեն, Օտեսայի կոկուզը	3¼–4½	սթարօն
" Գալացիի կարծրը	4⅔–5½	"
Սուսամ, զանազան կողմանց	7¾–9	"
Որդան կարմիր (քըրմզ) . .	3¼–3½	"
Լեղակ (չիվիտ) Պէնկալայինը.	3¾–4¼	"
" միջակ տեսակը .	3¼–3½	"
Խահվէ, Րիօի աղուորը . .	23–28	խանթա.
" " միջակը . .	18–20	"
" " վարնոցը . .	14–17	"
" Սան Տօմինկօինը .	17–19	"
" Եէմէնինը . .	30–31	"
Շաքար, Հավանայի ճերմակը	15–17	"
" միջակ տեսակը	12–14½	"
" Գաղղիոյ պզտիկ քէլէ	15½–16	"
" Հոլանտայի փոշի շա.	15–16	"

ՏԱՃԿԱՍՏԱՆ

Զմիւռնիա, 22 Ապրիլ։

Քաղաքիս առևտուրին վրայօք նշանակութեան արժանի նոր բան մը չունինք. միայն աս շաբաթ 30 սէփէթի չափ աֆիօն վաճառուեցաւ 76 ղուրուշի չէքին։ Գաղղիական շոգենաւով ամսուս 9 թուով Մարսիլիայէն եկած լուրերը խիստ թոյլ են ընդհանրապէս բոլոր ապրանաց համար. մանաւանդ բամպակներուն անունը տուող չկայ եղեր։

ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Կոստանդնուպօլիս, 18 Ապրիլ։

Լոնտրա	109
Մարսիլիա	169–168½
Թրեստ	445–443
Լիվօրնօ	143½
Ճէնօվա	
Վիէննա	447–446

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍՏԵՓԱՆՆՈՍԻ ՊԱՊՕԵԱՆ